

Affaldsdefinitionen

- En barriere for anvendelse af lettere forurennet jord?

Affaldsdefinitionen?

- Overskudsjord er som udgangspunkt affald:
 - Affaldsbekendtgørelsens § 2, stk. 1:
 - *”Ved affald forstås i denne bekendtgørelse ethvert stof eller enhver genstand, som indehaveren skiller sig af med eller agter eller er forpligtet til at skille sig af med.”*
 - Hvis du har jord i overskud, udgør det som udgangspunkt en byrde for indehaveren, som indehaveren har en interesse i at skille sig af med.
 - EU-domstolen:
 - » Det er et indicium for, at jorden er affald.

Hvorfor er det interessant?

- Hvis jorden er affald, udløses en række retlige forpligtelser, som ikke nødvendigvis fremmer bæredygtig jordhåndtering
- Det kan derfor være relevant at se på, om man kan undgå, at jorden bliver til affald

Jorden er affald

Jorden er ikke affald

Sidestensdommens kriterier for, hvad der ikke er affald

Sag C-9/00:

- Sagen drejede sig om, hvorvidt sidesten fra et granitbrud oplagt nær stenbruddet med henblik på senere anvendelse i et vejbyggeri skulle anses som affald
- Sådanne sidesten skulle som udgangspunkt anses som affald, medmindre det er sandsynligt, at der sker en fuldstændig anvendelse af sidestenene uden forudgående forarbejdning
- Det er uden betydning, om biproduktet er farligt
- Det blev forudsat, at oplaget var midlertidigt
- NB: Dommen har stor praktisk betydning i forhold til uforurennet jord

Hvornår skal man have en miljøgodkendelse?

Hvornår er jord undtaget fra affaldsdefinitionen?

- Forarbejderne til jordforureningslovens § 50, stk. 4 (lov nr. 507/2006):
 - *"Under visse betingelser må uforurennet jord, der graves op, antages at falde uden for affaldsdefinitionen.*
 - *Dette er tilfældet, når jordproducenten har en aftager af den uforarbejdede jord på opgravningstidspunktet, og jorden derfor aldrig når at blive til affald, før den finder anden anvendelse. I disse tilfælde må jorden anses for at være et produkt.*
 - *Ved afgørelsen af, om der er tale om et produkt eller affald, bør der lægges vægt på, at aftalen om aftagning af jorden er indgået senest på opgravningstidspunktet, og at jorden kun oplagres for en kortere tidsafgrænset periode, inden den finder fornyet anvendelse.*
 - *Såfremt jorden oplagres for en længere eller ikke-tidsafgrænset periode, må jorden anses for at udgøre en byrde for ejeren, hvilket er et indicium for, at der er tale om affald. Støtte for sådanne betragtninger findes i præmisserne for den såkaldte »Sidestensdom« fra EF-domstolen (dom af 18. april 2002, sag C-9/00)."*

Sondring mellem affald og produkt

- Miljøstyrelsens orientering af 8. oktober 2007 om en ny jordflytningsbekendtgørelse, bilag E

Eksempel 1, Jord fra byggeprojekt – oplagres i ikke-tidsafgrænset periode

Ved udgravning til et byggeprojekt fremkommer der overskudsjord. Jorden kan anvendes uden forudgående behandling, men kan ikke anvendes i forlængelse af opgravningen. Der er behov for at oplagre den i en ikke nærmere angivet periode. Jorden vil hermed blive kategoriseret som affald.

Eksempel 2 Forurenede overskudsjord fra byggeprojekt

Ved udgravning til et byggeprojekt fremkommer der overskudsjord. Det viser sig, at jorden er forurenet. Da den ikke kan anvendes uden at der tages højde for de risici for miljø og sundhed, som jorden indebærer, vil jorden være affald med mindre det konkret kan godtgøres, at der er tale om et tilsigtet biprodukt.

Eksempel 3 Uforurenede jord fra byggeprojekt aftalt anvendt i andet byggeprojekt

Ved en udgravning til et byggeprojekt fremkommer der overskudsjord. Det dokumenteres at være uforurenet. Der er indgået en aftale om, at jorden efter en kort tidsafgrænset periode kan anvendes i et andet byggeprojekt. Jorden vil i denne situation kategoriseres som produkt.

Forureningsgraden er et relevant sekundært kriterium

- EU-domstolens dom af 14. marts 2019 (sag C-399/17):
 - Fra slutningen af 2010 og til begyndelsen af 2011 overførte en tjekkisk operatør ca. 20.000 ton TPS-NOLO (Geobal) til Polen bestående af tjæresyre, som er en rest fra raffinering af olie, kulstøv og calciumoxid.
 - Blandingen kunne anvendes som brændstof på cementfabrikker
 - Polen anså overførslen som ulovlig eksport af affald
 - Tjekkiet henviste til, at det ikke var affald, bl.a. fordi blandingen var registreret i henhold til REACH-forordningen
 - EU-kommissionen indbragte Tjekkiet for EU-domstolen (Traktatbrudssag)

Forureningsgraden er et relevant sekundært kriterium

- EU-domstolens dom af 14. marts 2019 (sag C-399/17):
 - EU-domstolen udtalte bl.a.:
 - *"Det skal indledningsvis fremhæves, at der ikke ud fra stoffernes farlighed kan udledes noget om begrebet affald"* (Præmis 66).
 - *"Som det fremgår af definitionen på affald, betragtes et stof ikke som affald på grund af sin art, men fordi dets indehaver agter eller er forpligtet til at skille sig af med det, dvs. på grund af indehaverens eller lovgivers hensigt."* (Præmis 74)
 - *"et stofs kemiske sammensætning kan være tegn på, at det er affald"* (Præmis 74).
 - Tjekkiet blev frifundet.
 - EU-kommissionen havde ikke løftet bevisbyrden for, at der var tale om affald på overførselstidspunktet

Opsummering

- Affaldsdefinitions subjektive element er afgørende:
 - Ved affald forstås i denne bekendtgørelse ethvert stof eller enhver genstand, som indehaveren skiller sig af med eller agter eller er forpligtet til at skille sig af med.
- Forureningsgrad er som udgangspunkt uden betydning for, om der er tale om affald
 - Forureningsgrad kan dog indebære, at der opstår en formodning for, at der er tale om affald
- Der kan herunder lægges vægt på følgende:
 - om jorden er et tilsigtet produkt.
 - om der forudgående er indgået aftale om afsætning til eller plan for/beslutning om anden lovlig anvendelse.
 - om den faktiske eller påtænkte oplagring forud for afsætning kun er af kort varighed.
- Det er altid en konkret vurdering, jf. den såkaldte "Mafioso-sag" (sag C-194/05).

Hvilken forskel kan planlægningen gøre?

- Planlægning skal altid have en saglig planlægningsmæssig begrundelse
- *§ 1. Loven skal sikre en sammenhængende planlægning, der forener de samfundsmæssige interesser i arealanvendelsen,*
 - *medvirker til at værne om landets natur og miljø og*
 - *skaber gode rammer for vækst og udvikling i hele landet,*
 - *så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag*
 - *med respekt for menneskets livsvilkår,*
 - *bevarelse af dyre- og planteliv og*
 - *øget økonomisk velstand.*

Hvilken forskel kan planlægningen gøre?

- *Stk. 2. Loven tilsigter særlig,*
- *1) at der ud fra en planmæssig og samfundsøkonomisk helhedsvurdering sker en hensigtsmæssig udvikling i hele landet og i de enkelte kommuner og lokalsamfund,*
- *2) at der skabes og bevares værdifulde bebyggelser, bymiljøer og landskaber,*
- *3) at skabe gode rammer for erhvervsudvikling og vækst,*
- *5) at biodiversiteten understøttes, og at forurening af luft, vand og jord samt støjulempere forebygges,*

Hvilken forskel kan planlægningen gøre?

- Hvis der er lokalplanlagt for en støjvold, landskabsmodellering, BMX-bane, LAR-anlæg, kælkebakke, parkanlæg eller andre anlæg, der skal bruges "overskudsjord" til
 - => Saglig begrundelse for at anse jorden for et produkt
 - Hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt
- Lokalplanlægning, der muliggør anvendelse af "overskudsjord", indebærer med andre ord betydelige administrative lettelser i forhold til at anvende jorden
 - Bedre økonomi og fremdrift
 - => Mere sandsynligt, at jorden bliver anvendt lokalt

Brug de rigtige ord for at undgå misforståelser

HVIS JORDEN IKKE ER AFFALD	HVIS JORDEN ER AFFALD	HVIS JORDEN ER AFFALD
<i>Jorden skal anvendes som en integreret del af projektet eller afsættes til nyttige formål hos andre aftagere i umiddelbar forlængelse af frembringelsen.</i> Brug følgende begreber: • Projektjord • Håndtering • Anvendelse	<i>Jorden finder ikke anvendelse i projektet, og det er nødvendigt at skille sig af med jorden. Jorden anvendes som erstatning for primære råstoffer hos aftagere, der ikke var kendt på frembringelsestidspunktet eller i umiddelbar forlængelse heraf.</i> Brug følgende begreber: • Overskudsjord • Nyttiggørelse • Genanvendelse	<i>Jorden finder ikke anvendelse i projektet, og den kan ikke finde anvendelse som erstatning for primære råstoffer.</i> Brug følgende begreber: • Overskudsjord • Udsætning • Bortskaffelse • Depot

Begrebsanvendelse – farverne er udtryk for, at der bør være en høj grad af opmærksomhed på, om anvendelsen af begreberne i den gule og særligt den røde søjle er retvisende, da det kan have store konsekvenser for, hvilken regulering der finder anvendelse.

Kontakt

Jacob Brandt

Advokat (L), Associeret partner

Tlf. 21 31 54 03

E-mail: jab@codexlaw.dk